

Av. Muharrem BALCI

Vatan Cad. Şehit Pilot Mahmut Nedim Sok.

No:15/2 Aksaray/İST - Tel: 525 53 18 – 521 09 58 – Fax :523 58 87

E-Mail : mbalci@turkmenltd.com

22.02.2001

Yer: YİMDER Merkezi, BEŞİKTAŞ/İST

GEÇMİŞTE ve GÜNÜMÜZDE TAHKİMİN ÖNEMİ VE UYGULAMA ALANI

İnsanlık tarihinin başlangıcı ile birlikte başladığı varsayılan bir yargılama usulü de Tahkimdir. Uyuşmazlıkların hakeme tevdi edilmesi şeklinde tezahür eden bu yargılama biçiminin, insan fitratına en uygun yol olması nedeniyle, insanın başlangıcı ile birlikte var olduğunu kabullenmek gerekmektedir. İnsan fitratı Allah tarafından ve kendi koyduğu kanunlara göre yaratıldığından ve bu yaratılışta sulh olmanın Allah'ın dini olan İslam'ın en önemli kuralı olduğundan Tahkim ve uzlaşma yolunu insan ilk var olduğu zamanlarda en azından fitratının bir ilhamı olarak kabullenmiş ve uygulamıştır.

Hukuk tarihini inceleyen alimler de Tahkimin devlet yargısından çok önce oluştuğunu, tarafların serbest iradeleri ile uyuşmazlıklarını karşılıklı olarak güvendikleri, bilgisinden ve adaletinden emin oldukları insanlara götürdüklerini ifade etmektedirler.

Tarihi insanlık kadar eski olan bu yargı yolunun bu gün pek az kullanıldığı dikkati şayandır. Allah'ın dinine sahip çıktığına inanan bir toplum olarak Allah'ın öncelikle öngördüğü bir yargı yolunun insanımıza bu kadar uzak oluşunu mutlaka izah etmek, sonra da bu özel yargı yolunun gelişmesine katkıda bulunmak zarureti öncelikle hukukçular ve aydınlar üzerine bir görevdir.

Batı hukukunda Tahkim çok önemli bir yer tutmaktadır. Amerika'da uyuşmazlıkların %70'inin Tahkim yargısı ile sonuçlandırıldığı bilinen bir gerçektir. Kanunlaştırma düzeyinde Batı'nın Neuchatel Kanunumuzdan alınan Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununda Tahkim Usulü etraflıca düzenlenmiş olmasına rağmen, pratikte geliştirilememiş, gelişmesi için de devlet olarak herhangi bir çaba sarf edilmemiştir.

İnsanları arasında sulh olma yolunu öngören Tahkim usulünü işletmeyen devlet, kendi kurumları arasında mecburi tahkim yolunu benimsemiş ve tüm kurumlar arasındaki uyuşmazlıkları Tahkim Usulüne bağlamıştır.

Halkının kendi inanç ve örfünden kaynaklanan hukuk anlayışının gelişmesine düşman olan bir devletin kendi kuralları içinde de yer alan Tahkim Usulünün gelişmesine yardımcı olmaması hatta engelleyici tavır takınması bu gün Türkiye toplumunun önünün açılmasında önemli bazı kurumların ortaya çıkarılması benimsetilmesi ve geliştirilmesi yükünü üzerine almış duyarlı aydınları harekete geçirmelidir.

Bu gün Tahkim Usulünün en fazla benimseyicisi ve uygulayıcısı olması gereken Müslümanlar, aralarındaki ihtilafları devlet yargısına götürmekte, bazan da ihkak-ı hak veya ölç alma yolunu seçmektedirler. Zaman zaman Tahkim Usulünü de uygulamaya koysalar bile, tahkimin toplumda yeteri kadar bilinmemesi, tahkimde görevlendirilen hakemlerin tahkimde uygulanacak usulü hükümleri bilememesi sonucunda tahkimden beklenen yarar sağlanamamaktadır.

Halbuki Kur'an-ı Kerim'de tahkimle ilgili ayetler olduğu gibi, sünnette de tahkimle ilgili uygulamalar mevcuttur:

“Eğer (karı-kocanın) aralarının açılmasından endişe duyarsanız erkeğin ailesinden bir hakem ve kadının ailesinden bir hakem gönderin. Bunlar uzlaştırmak isterlerse Allah onların arasını bulur. Çünkü Allah (herşeyi) bilendir, haber alandır.” (Nisa, 4/35)

Bu ayet, evli çiftler arasındaki uyuşmazlıkların çözümünde ihtiyari tahkim yolunu göstermektedir. İhtiyariliği öngörmesi bakımından emir veya tavsiye olarak kabul edilebilir.

Kur'an-ı Kerim'de Nisa Suresinin 35. Ayetinin dışında Hz. Muhammed'in hakem tayin edilmesi gerektiğine veya gerekebileceğine dair ayetler de vardır ki, bu ayetler ihtiyari tahkime konu olmakla birlikte sınırlı bir ihtiyari tahkimi vaz etmektedir. Örneğin:

“Onlar eğer sana gelirlerse aralarında hükmet veya onları geri çevir. Geri çevirirsen sana fenalık yapamazlar. Eğer onların aralarında hüküm verirken adaletle hüküm ver. Allah adil olanları sever. Tevrat onların yanında bulunduğu ve Allah'ın hükmünü muhtevi olduğu halde onlar ne yüzle seni hakem tayin ediyorlar da sonra bundan yüz çeviriyorlar. Zira onlar mü'min değillerdir.” (Maide, 5/42,43)

Bu ayetlerde Hz. Peygamber'in Müslüman olmayanlar tarafından hakem tayin edilmesi halinde hakemliği kabul edip etmemekte serbest olduğu belirtilmektedir.

Tahkimin sünnet ile teyid edilmiş olduğu İslam hukukçuları tarafından kabul edilmektedir. Nitekim Sahabeden Ebu Şüreyh, Hz. Muhammed'e gelerek : “Kavmimden bazıları aralarındaki davalarda benim hükmüme razı oluyorlar. Ben de hüküm veriyorum, meşru mudur?” diye sormuş, Hz. Peygamber de “Mahzenu haza/ne güzel şey” demiştir. Yine hadis kitaplarında Peygamber'den adaleti uygun karar vermeyen hakemin Allah'ın gazabına uğrayacağı hakkında hadisler rivayet edilmiştir. Bütün bu rivayetler tahkimin sünnet ile kabul ve teyid edildiğini ve uygulandığını göstermektedir.

TAHKİMİN YARARLARI

Tahkimin yararlarını öncelikle kavram düzeyinde tespit edip, bilahare bu özellikleri açmakta yarar vardır. Tahkimin yararlarını kısa cümleler halinde sıralarsak:

Süratli, kolay, ucuz, gizli, güvenilir (uzmanlık anlamında), barışçıl ve dostane çözüm.

Tahkimin bu altı özelliğini genel mahkeme yoluyla karşılaştırmalı olarak izah etmek, konunun anlaşılmasına daha fazla katkı yapacaktır:

1. Tahkim yolu, taraflar arasındaki uyuşmazlığın her iki tarafın da tanıdığı ve güvendiği kişi veya kişiler tarafından çözümüne imkan tanıyan bir yargı yoludur. Her iki taraf da ya önceden tanıyıp uzmanlığına ve ahlaki yapısına güvendikleri bir veya birkaç kişiyi henüz ihtilaf doğmadan hakem seçmekteler, ya da ihtilaf vukuunda bir araya gelerek birlikte güven duydukları ve uzmanlığına güvendikleri kişi veya kişileri aralarındaki ihtilafın çözümüne hakem tayin etmektedirler. Genel mahkeme yolunda ise, taraflar tanımadıkları ve güven duymak için, ihtilafın çözümünde karar verecek kişinin devlet memuru olmasından öte başka bir etkenin bulunmadığı bir hakim veya hakim heyetinin yargısını kabul edeceklerdir.

2. Tahkim yolunda, hakemler genellikle tek bir uyuşmazlığı çözmek üzere tayin edilirler. Kendilerine tevdi edilen ihtilafli dosya sayısı çok azdır veya bir tanedir. Dolayısıyla kendisine tevdi edilen dosyaya zaman ayırabilir, tüm mesaisini ve dikkatini dosya üzerine teksif edebilir. Genel mahkemelerde ise hakimler, bir adli yıl içerisinde yüzlerce hatta binleri aşkın dosyayı incelemek ve karar vermek zorundadırlar. Bu derece bir yoğunluk içerisinde hakimlerin önlerindeki dosyalar üzerinde etraflıca değerlendirme yapmaları, üstelik uzmanlık isteyen bir çok konuda fikir yürütebilmeleri ve neticeye varabilmelerinin zorluğu ortadadır. Bu zorluk nedeniyledir ki mahkemeler ihtilafların çözümünde dosyaları bilirkişilere havale etmektedirler. Bilirkişi inceleme ve rapor verme safhası ise, tahkim yolunun ihtilafların hallinde öngördüğü altı aylık bir zamana bile yayılabilmektedir. Tahkim yolunda ise bu süre zarfında çok önemli bir eksiklik yoksa dosya incelenir ve karar verilebilir.

3. Tahkim yolunda, uyuşmazlığın çözümüne memur edilecek kişilerin ihtilaf konusunda bilgi sahibi ve alanında uzmanlaşmış kişiler arasından seçilmesi mümkündür. Bu kişiler tarafların tercihine göre tüccar, sanayici, mühendis, akademisyen gibi şahıslar arasından tayin edilebilir. Devlet yargısında ise bu imkan uyuşmazlığın taraflarına tanınmamıştır. Tahkimde taraflar, uzmanlığı olmasa dahi tamamen ahlaki yapısına güven duydukları bir kişinin hakemliğini de tercih ve tayin edebilirler.

4. Devlet yargısında yargılama alenidir. Tarafların sırları ve itibarları kamuoyu önüne serilebilmektedir. Bu sırlar çoğu zaman basın özgürlüğü adı altında medya tarafından veya tarafların ticari rakipleri veya sair konulardaki hasımları tarafından istismar edilebilmektedir. Tahkim yolunun en güzel ve tarafları yıpratmayıcı yanı gizliliğidir. Tahkim yolunda uyuşmazlık konusu ve taraflara ait bilgiler tarafların dışında sadece hakemlerin elindedir. Hakemlerin de tarafların güven duydukları insanlardan seçilmiş olmaları veya tahkimde görev alabilmenin gereği sırların saklanması esas olduğundan bu bilgiler üçüncü şahıslara aktarılmamaktadır. Bu da tarafların her türlü menfaatlerine en uygun yoldur.

5. Genel mahkemelerde yargılama gerek tarafların yargılama prosedüründen doğan haklarını sonuna kadar kullanma istekleri, gerekse ihtilafın ve dolayısıyla yargılamanın uzamasından menfaati olan tarafça yargılamanın uzamasına matuf işlemlere tevessül etmeleri nedeniyle uzamaktadır. Bu etkenlere mahkemelere aşırı derecede uyuşmazlık ve dava yükü yüklenmesi ilave edildiğinde davalar yıllarca sürebilmektedir.

Ayrıca mahkeme kararının temyizi safhası da Yargıtay'ın aşırı yüklenmesinden dolayı uzamakta, uyuşmazlıklar babadan oğula tevarüs edebilmektedirler.

Tahkimde ise hakemler sadece kendilerine tevdi edilmiş üstelik uzmanlık alanına giren konuyu veya başından beri muttali oldukları bir uyuşmazlığı incelemek ve karar vermekle mükellef olduklarından çok kısa süre içinde karar verebilme imkanları bulunmaktadır. Ayrıca tahkimin usul ve esaslarını düzenleyen HUMK'un 529. Maddesi uyuşmazlığın hakemlerce altı ay zarfında çözümlenmesini hüküm altına almıştır. Bu süre tarafların rızaları ile veya hakim kararına ile bir defa ve altı ayı geçmemek üzere uzatılabilir.

6. Uluslar arası ihtilafların çözümünde de tahkim yolu en ideal çözüm yolu olarak görülmektedir. Bazı ülkelerde genel mahkemelerde kısa sürede netice almak gerek usul hükümlerindeki prosedürün teferruatı, gerekse mahkemelerin yükünün fazlalığı nedeniyle mümkün olamamaktadır. Uyuşmazlıkların çözümünün uzaması da büyük zaman ve finansman kaybına da sebebiyet vermektedir. Ayrıca milli mahkemelerin tarafsızlığı konusundaki tereddütler de önem arz etmektedir.

7. Tahkimin gün geçtikçe daha fazla tercih edilmesinin nedeni, genel yargı teşkilatının içinde bulunduğu maddi ve manevi yetersizliklerdir.

Ülkemizde mahkemelerin durumu işler acısı haldedir. Hakim ve personel sayısındaki yetersizlikler tek başına yüzlerce dosyanın birkaç gün içinde çözümlenmesini gerektirmekte – ki bu durumda verilen hükümler eksik ve adalete uygun olmayabilecektir- veya çözümlenmesi çok kolay olan bir dava dah0i aylar belki yıllarca çözümlenmeden duracaktır.

Diğer taraftan her gün onlarca dava ile uğraşan hakimler çözümlenmesi özel bir uzmanlık gerektiren durumlarda kendilerini geliştirmeye yeterli zaman bulamadıklarından hüküm vermekte zorlanmakta, bilirkişilerce incelenen dosyalar veya meseleler hakkında raporların gelmesi ve incelenmesi zaten yavaş olan muhakeme sürecini daha da uzatmaktadır.

8. Tahkimin yararlarından en önemlisi barışçıl ve dostane bir çözüm yolu olmasıdır. Aralarında herhangi bir şekilde bir akit yapı taraflar bu akitlerine ileride ticari veya fikri anlaşmazlıklar nedeniyle ihtilaf çıkmaması, çıktığı takdirde bu ihtilafın kendilerini hasım yapmaması için düzenlenmektedirler. Herhangi bir işte akitleşmek Allah'ın da emirlerindedir. Peygamber'in sünneti de bu yöndedir. Akitler ileride hasım olmak için değil, var olan birliklik ve dostluğun ve de ilişkinin devamını sağlamak içindir. O halde insanların ihtilafların hakem eliyle çözmek istemelerinin amacı, var olan ilişkinin devamı, varsa yanlış anlamaların ve yorumların iki tarafın da bilgisine ve adaletine güvendiği bir hakem tarafından çözümlenmesi, dolayısıyla sulh olmanın bir yolunun aranmasıdır. Hakemler de bu iradeye bağlı kalarak uyuşmazlık konusunda karar vermek zorundadırlar.

Bütün bu iradeler ve yapılan işlemler sulh olma yönünde yapılmaktadır. Mahkemelerde ise taraflar, yargılamanın uzaması, usul hukukundan kaynaklanan gecikmelerin tarafları usandırması, ihtilaf konusunun faş edilmesi suretiyle en azından taraflardan birinin refüze olması gibi nedenlerden dolayı hasım olmaktadır.

Toplumumuzda hakeme müracaat edenlere hasım denmemesinin sebebi de budur. Hakeme gidenlere uyuşmak için gittiler veya hakem aralarını bulacak denmektedir. Bütün bunlar tahkim usulünün genel yargılama yolundan farklı ve insanları hasım olmaktan çok sulh olmaya götüren bir yargılama usulü olduğunu göstermektedir.

TAHKİM USULÜNÜN GELİŞMESİ

Türkiye’de genel yargı usulünden memnun olmayanlar, halkın önündeki birçok kanuni engel dolayısıyla hukukunun gelişmesine engel olunmasından rahatsız olanlar halka kanun dayatılmasından rahatsız olup da özel hukuk yollarını halkın bilincine sokulması suretiyle adalet ve nesafet kurallarının hakim olmasını, dolayısıyla gelişen özel hukukun kamu hukukunu zorlayarak halkın önünün açılmasını isteyenler, tahkim yolunun gelişmesine katkıda bulunmak zorundadırlar.

Bunun yolu da, tahkimin tarihini ülke ve dünya üzerindeki teorik ve pratik bilgileri ve uygulamaları gözden geçirip gelişmesine yardımcı olmaktır. Hiçbir ülkede veya insan topluluğunda hukuk kendiliğinden gelişmez. Halk kendi hukukunu geliştirmek istediğinde bunu yazılı olmayan örf ve adete göre belirlemeye çalışır. Bu durumda kurallar herkese göre değişen kurallar olmaktan öteye gidemez. Bugün tahkim usulü genellikle böyle uygulandığı için hiçbir yaptırımı olmamakta, hakem kararları uygulanmamaktadır.

O halde, tahkim usulünde usul hükümlerinin geniş bir şekilde tahlili ve uygulanmaya konulması bir zorunluluktur. Bilindiği gibi Türk hukukunda tahkime karşı kanun yoluna başvurulduğunda Yargıtay, maddi hukuk kurallarının uygulanıp uygulanmadığına bakamamakta, yani maddi hukuk yönünden denetime tabi tutamamaktadır. Sadece usul hukukunun kamu düzenli hükümleri yönünden denetime tabi tutabilmektedir.

Bu önemli bir konudur. İsteyen istediği maddi hukuku uygular. Yetir ki uygulanan usul hükümleri kanundaki usul hükümlerinin kamu düzenli olanlarına aykırı olmasın.

Tahkimin tarafların serbest iradelerinin bir sonucu olmasının kabulü, tahkimin aramızda uygulanabilirlik şansını artırmaktadır. Bu hususun iyi değerlendirilmesi halinde hukukçulara da oldukça fazla iş düşecek ve bir yandan tahkim usulü gelişirken, diğer yandan halkın adalet gözü ve eli olan hukukçuların saygınlığı artacaktır.

Hakem denildiğinde hepimizin algıladığı husus, iki veya daha fazla taraf arasında çıkan uyuşmazlığı çözmek için bir tür yargılama yapan kişi veya kurum olmaktadır. Bu kişi veya kurumlar da, tarafların, ehliyet, liyakat, uzmanlık ve ketumluğuna güvendikleri kişi veya kurumlardır.

Bu yönüyle bakıldığında tahkim, tarafların, aralarındaki uyuşmazlıkları, üçüncü kişilerin bilgisine sahip olamayacakları bir şekilde, özel bir yargı usulü ile ve güvenilir kişi veya kurum aracılığıyla çözmek istemelerinden kaynaklanmaktadır.

Ancak çoğu zaman tahkim, kuralları ve yaptırımları belirlenmemiş bir yargılama tekniği ile sonuçlandırılmaya çalışıldığından, kendisinden beklenen yararı sağlamamaktadır. Sonuçta, devlet yargısından kaçan taraflar, kendileri için devlet yargısından daha kötü sonuçlar ortaya koyacak usulsüz bir hakem kararına mecbur bırakılmaktadır.

En kötü kuralcılık, en iyi kuralsızlıktan iyidir ilkesi gereğince, özel hukuk ilişkilerinin bir tür yargı sistemi olan tahkim usulünün, mutlaka belirli kurallar çerçevesinde yapılması gerekir. Bütün hukuk sistemlerinde olduğu gibi Türk hukuk sisteminde yürürlükte olan Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununda da, tahkimde uyulması gereken kurallar belirlenmiştir. Ancak bu kuralların tamamı taraflar için mutlak bağlayıcı da değildir. Taraflar isterlerse tahkimde uyulacak kuralların bir çoğunu kendileri de belirleyebilirler.

İşte HUMK'nda sayılan mutlak bağlayıcı kurallarla, kendilerinin belirleyeceği usul kurallarına bağlılığın mahiyeti insanımıza anlatıldığında, diğer bir deyişle, ulaşabileceği şekilde kendisine imkan sunulduğunda, tahkim istenen neticeleri vermeye başlayacaktır. Tahkim kurulları oluşturan kurumlarımızın bu eksikliği gidermesi gerekir. Bu konuda yapılan çalışmaların yetersiz olduğunu bizzat kendileri ifade etmektedirler.

Esasen yürürlükteki HUMK, tahkimin yürütülmesi ve sonuçlandırılması için oldukça yeterli kuralları bünyesinde taşımaktadır. Ancak yabancı hakem kararlarının tenfizi ve tanınmasına ilişkin düzenlemeler için aynı şeyi söylemek mümkün değildir. Gerek insanımızın kendi tahkimini kendi kurallarına göre yürütmek istemesi, gerekse uluslararası tahkimde ülkeler mevzuatının yetersiz kalması, tahkim konusunda daha geniş çalışmalar yapılmasını zorunlu kılmaktadır. Belki de bu tarz çalışmalar, kanun koyucuyu, insanların özel hukuk ilişkilerine biraz daha eğilmeye mecbur bırakacaktır. Takdir edilir ki kullanılmayan kurumların gelişmesi mümkün değildir.

Tahkim artık, devlet yargısının içinde bulunduğu çıkmazlardan bunalan insanların gündemine girmeye başlamıştır. Burada asıl görev, özel hukuk ilişkilerinin daha sağlıklı yürütmesinden yarar uman hukukçulara ve hukukçuların çalışmalarından yararlanacak yöneticilere düşmektedir. Türkiye'nin hukukçu ve yönetici profili, arzu edilen bu gelişmeyi sağlamaya müsaittir. Bu yönde çalışmalar olmakla birlikte, henüz yeterli seviyede değildir. Akademik alanda yapılan çalışmaların, ilgisi olan kişi ve kurumlara pratik ve kullanılmaya müsait biçimde ulaştırılması gerekir. Bunu da en iyi bir şekilde kurumsal tahkimi organize eden kurumlarla, ihtilaflarını tahkimle çözmek isteyen özel kurumlarımızın teşviki sağlayabilir.

Üzerinde konuştuğumuz yargı türü; maddi hukuk anlamında, insanların her türlü inanç ve kabullerini, karşılıklı bir şekilde, serbestçe uygulayabilecekleri bir yargı türüdür. Tahkim yargısına devletin müdahalesi ise, sadece, usul hukuku alanında ve tarafların iradeleri, savunma hakları, taraflar arasında eşitlik gibi bazı kamu düzenli hükümler dolayısıyla. Tahkim yargısının, maddi hukuk anlamında, devlet yargısından bağımsızlığı dikkate alındığında, önemli bir eksiğin giderilmesi ile, tarafların ortak iradeleri doğrultusunda bir yargılama gerçekleştirilebilir ve adaletin dağıtımına gerçekten büyük bir hizmet sunulabilir. Bu eksiklik de, tahkimin bazı yaptırımlara kavuşturulmamış olmasıdır.

Çoğumuzun karşılaştığı bir durumdur: Dostlarımızın aralarındaki ihtilaflarda hakemlik yaptıktan sonra, sunduğumuz çözüme taraflarca uyulmadığına tanık oluruz. Bunun nedeni de, verilen kararın sadece vicdani sorumluluğa terk edilmesidir. Tahkimin vicdani sorumluluk yönü çok önemli olmakla birlikte, her türlü yargının sadece vicdanlara hapsolunan bir işlev olarak kalması, esasen, uyuşmazlıkların çözümüne değil, aksine, kangren olmasına, dolayısıyla taraflar arasında sulhün değil, husumetin oluşmasına yol açmaktadır.

Devlet yargısının eksikliklerinden veya devlet yargısında çiğnenen gizlilik unsurunun sakıncalarından kaçan insanların, yaptırımsız tahkim usulü ile oyalanması, adaletin dağıtımında görev alan hakemlere de büyük sorumluluk yüklemektedir. Hakemlerin, tahkimi neticeye ulaştırabilmeleri için, kararlarını resmi yargıya tasdik ettirmeleri ve böylece kararların icrasını temin etmeleri gerekir. Bunu da başlangıçta tarafların iradeleri doğrultusunda belirleyecekleri kurallarla sağlayabilirler. O halde tahkim usulünü kullanmak, geliştirmek, adaletin dağıtımında önemli bir yargı türü haline getirmek, sadece hukukçuların değil, ülke insanının huzur ve sükununu arzulayan duyarlı aydınların da bir görevi olmaktadır.

Artık yarım saatlik bir seansta binlerce dolarlık ihtilafın çözümlenmesinden vazgeçilmeli, tarafları ve hukuku tatmin edecek kurallara göre bir tahkim yargılamasının yapılmasına hizmet edilmelidir. Bunun yolu da, kurumsal tahkimi organize eden kurumlarımızın tahkime ilişkin kurallarının anlaşılabilir biçimde aydınlarımıza sunulmasıdır. Zira tahkim yargılaması sadece hukukçular tarafından yapılmamaktadır. Her kesimden insan tahkimde hakem veya taraf olarak görev alabilmekte, tahkime başvurmakta veya başvurmak istemektedir.

Genel eksikliğimiz, mevzuatı bilmeme ve dolayısıyla yararlanamamaktır. Şimdi, ihtilâflı insanlar arasında sulh olmayı sağlayacak tahkim usulü yönünden bu eksikliğimizi giderebilmenin yollarını aramalı ve araştırmalıyız. Bunu denediğimizde belki de, en azından ekonomik ilişkilerde iş adamlarımız arasındaki ihtilafların çözümüne, sosyal alanda da insanlar arasındaki bir çok ihtilafın çözümüne katkı sağlayabilir, toplumsal barışa bir kürek harç da biz koyabiliriz.

Özel hukuk ilişkilerinde, ihtilafların ve sonucun sulhe ulaştırılması yönünde gösterilecek çabaların karşılıksız kalmayacağına inanıyorum. Esasen insanın fitratında var olan, sulhe yönelik hakem usulü için yapılacak çalışmalar, muhatabında mutlaka karşılığını bulacaktır. Yapılacak olan, yaradılışa uygun olana, insanlar arasındaki özel hukuk ilişkilerinde insanlık tarihi kadar eski olan tahkim usulüne, hizmette duyarlı olmaktır.

Bu konuşma vesilesiyle hazırlanmış ve ekte sunulu “YİMDER TAHKİM YÖNETMELİĞİ” taslağını takdirlerinize sunar, çalışmalarınızda başarılar dilerim.

Av. Muharrem BALCI